

V É L E M É N Y

Zódi Zsolt:

Platformjog. Elméletek és hatályos szabályok
c. értekezéséről

A digitális platformok a modern társadalom és gazdaság meghatározó szereplőivé váltak, ezért egyre nagyobb szükség van a platformjog átfogó szabályozására. A platformjog olyan jogi keretrendszert jelent, amely a technológiai óriások (például Google, Meta, Amazon) működését, felelősségét és kötelezettségeit határozza meg.

Napjainkban a platformok nem csupán közvetítő szerepet töltenek be, hanem aktívan alakítják a nyilvános diskurzust, a piaci versenyt és a fogyasztói szokásokat. Ezért kulcsfontosságú kérdés, hogy milyen szabályok vonatkoznak rájuk, különös tekintettel a tartalomszabályozásra, az adatok védelmére és a versenyjogi aspektusokra. A platformok óriási mennyiségű személyes adatot kezelnek, amelyekkel visszaélés esetén komoly veszélyt jelenthetnek a felhasználók magánéletére és jogaira. A mesterséges intelligencia és az algoritmikus döntéshozatal további kihívásokat vet fel a szabályozás számára.

A világon mindenhol egyre szigorúbb szabályokat vezetnek be a digitális szolgáltatások ellenőrzésére. Ilyen például az Európai Unióban a Digitális Szolgáltatások Törvénye (DSA) és a Digitális Piacok Törvénye (DMA). Ezen jogszabályok célja, hogy biztosítsák a piaci versenyt, védjék a felhasználókat, és megakadályozzák a visszaéléseket.

Összességében a platformjog egy dinamikusan fejlődő jogterület, amely elengedhetetlen a digitális tér szabályozott és biztonságos működéséhez. A megfelelő egyensúly megtalálása a technológiai innováció és a jogi szabályozás között a jövő egyik legfontosabb kihívása. Ennek megfelelően Zódi Zsolt témaválasztása a fentiek fényében mindenképpen indokolt.

I.

Elöljáróban leszögezném, hogy az értekezés és annak tézisei formailag mindenben megfelelnek az MTA értekezésekkel szemben támasztott követelményeknek.

A mű három részre, és azon belül mindösszesen 10 fejezetre tagolódik:

Első rész: a platformok története és elmélete

1. fejezet - A platformok története

A fejezetnek két alpontja van: az első a platformok, mint cégek felemelkedésével, a második a platformfogalom történetével foglalkozik.

A digitális platformok az elmúlt évtizedek során a globális gazdaság és társadalom meghatározó szereplőivé váltak. A fejezet részletesen tárgyalja a platformok fejlődéstörténetét, kezdve az első internetes szolgáltatások megjelenésével. Kiemelt figyelmet kapnak az olyan technológiai úttörők, mint az Amazon, a Google és a Facebook, amelyek radikálisan átalakították a piaci versenyt és a fogyasztói szokásokat. Szerző bemutatja, hogy miként fejlődtek ezek a cégek startupokból globális monopóliumokká, valamint milyen szerepet játszottak az adatgyűjtésben és a hirdetési piac átalakításában. A fejezet kitekintést ad a platformgazdaság kulcsfogalmaira, mint például a hálózati hatások, a mérethatékonyság és a piaci erőforrások újraelosztása.

2. fejezet - A platformok elméletitörténete – a platform mint kontrollmechanizmus

Ez a fejezet három alfejezetből áll: kontrollmechanizmusok az információs társadalom előtt, kontrollmechanizmusok az információs társadalomban, illetve az algoritmikus koordináció és a platform témakörében.

A platformok nem csupán technológiai megoldások, hanem a társadalmi koordináció új eszközei is. A fejezet a platformok kontrollmechanizmusait vizsgálja, összehasonlítva a hagyományos piaci és bürokratikus koordinációs rendszerekkel. Kiemeli az algoritmikus irányítás szerepét, amely lehetővé teszi a platformok számára, hogy automatikusan szabályozzák a felhasználói interakciókat, tartalomelosztást és kereskedelmi tranzakciókat. Szerző bemutatja a platformok átláthatatlanságát, és azt, hogy milyen hatása van a digitális térben a felhasználók jogaira és az információhoz való hozzáférésre. Emellett a fejezet tárgyalja, hogy a platformok hogyan alkalmaznak moderációs elveket, és milyen következményekkel jár a tartalomszűrés algoritmizálása.

3. fejezet - A platform jellegzetességei

A fejezet két alfejezete a platform újításait és a platformtipológiákat tárgyalja.

Ebben a fejezetben szerző a platformok legfontosabb jellegzetességeit veszi górcső alá. A fejezet bemutatja, hogy a platformok milyen egyedi üzleti modellekre épülnek, hogyan építenek ki ökoszisztémákat és miként tartják fenn dominanciájukat. Kiemelt szerepet kap az adatosítás (datafikáció), amely lehetővé teszi a platformok számára a felhasználói magatartás mélyreható elemzését. Szerző kitér az algoritmikus döntéshozatalra, a mikrotargetálás mechanizmusaira, valamint a platformok hirdetési és adatgyűjtési stratégiáira. A fejezet végül a platformok különböző típusait is elemzi, bemutatva az e-kereskedelmi, közösségimédia-, tartalom- és szolgáltatásközvetítő platformok sajátosságait.

Második rész: a platformok és a régi jog válsága

4. fejezet - Az E-ker. irányelv és a CDA 230 válsága

A fejezetnek három alfejezete van, amelyek témája a válság gyökerei, a válságjelenségek és a jogi válság jelei.

A digitális platformok jogi környezete jelentős átalakuláson ment keresztül a 2000-es években. Szerző bemutatja az Európai Unió elektronikus kereskedelemről szóló irányelvét és az Amerikai Egyesült Államokban a Communication Decency Act (DCA) 230. szakaszát, amelyek eredetileg az online szolgáltatások működését segítették, de a platformok megjelenésével egyre inkább elégtelennek bizonyultak. A fejezet elemzi azokat a konfliktusokat, amelyek a platformok felelősségét érintik, különös tekintettel a moderálási gyakorlatokra és a felhasználói tartalom feletti ellenőrzés kérdésére. Szerző bemutatja, hogyan vezetett a jogi környezet válsága az új platformszabályozási modellek kidolgozásához.

5. fejezet - Ágazati szabályok és ezek válsága

A 8. fejezet mellett ennek a fejezetnek van a legtöbb (6) alfejezete. Ezek témaköre: adatvédelem, magánjog és versenyjog, fogyasztóvédelem, munkajog, szerzői jog, alkotmányjog és médiajog.

A fejezet részletesen elemzi a platformokkal kapcsolatos ágazati jogi problémákat, többek között az adatvédelem, a versenyjog, a fogyasztóvédelem és a munkajog területén. Kiemeli,

hogy a hagyományos jogi kategóriák nem tudtak megfelelően alkalmazkodni a platformgazdaság kihívásaihoz. Szerző ismerteti az Európai Unió és az USA jogalkotási törekvéseit, valamint azokat az eseteket, amelyekben a bíróságok megpróbálták a régi jogi doktrínákat a platformokra vonatkoztatni. A fejezet példákat hoz fel a munkajog és az adatvédelem problémáira, és tárgyalja, hogyan próbálják a szabályozók kezelni az ágazati kihívásokat.

Harmadik rész: Új platformjog

6. fejezet - Az új platformjog formálódása az USA-ban

A fejezet három alfejezetre tagolódik: a platformok önszabályozása és ezek tanulságai, jogszabálytervezetek, DOJ v. Google antitrust.

Szerző részletesen bemutatja, hogy az USA jogrendszerében hogyan zajlott az új platformjog kialakulása, különös tekintettel a szabályozási vitákra és az új törvényjavaslatokra. Elemzi a platformok önszabályozási gyakorlatát, valamint az állami beavatkozások szerepét a piac szabályozásában. A fejezet nagy hangsúlyt fektet a DOJ v. Google perre, amely az antitröszt-intézkedések egyik legfontosabb ügyévé vált, és amely jelentős hatással lehet a digitális piacok jövőbeni működésére. A fejezet bemutatja, hogy milyen érvek mentén zajlik a vita a platformok felelősségéről és jogi státuszáról az USA-ban, valamint, hogy milyen hatása lehet a politikai és gazdasági döntéshozatalra.

7. fejezet - Az új platformjog formálódása Európában

A fejezet két alfejezete bemutatja a platformok szabályozására tett kísérleteket egyes európai országokban, valamint a platformok megjelenését az uniós ágazati szabályokban (szerzői jogi irányelv, audiovizuális és médiaszolgáltatásokról szóló irányelv: AVMSD)

Szerző az Európai Unió és egyes tagállamok platformszabályozási kezdeményezéseit mutatja be, kiemelve az eltérő megközelítéseket és szabályozási modelleket. A fejezet részletesen elemzi azokat a nemzeti próbálkozásokat, amelyek célja a platformok működésének ellenőrzése, és kitér az olyan jelentős jogi fejleményekre, mint a német NetzDG törvény vagy a francia digitális szolgáltatásokról szóló jogszabályok. Szerző összeveti az egyes országok szabályozási modelljeit, és értékeli azok hatékonyságát. A fejezetben kifejti, hogyan változott

a platformok jogi megítélése az EU-n belül, és milyen politikai és gazdasági tényezők befolyásolták a szabályozási döntéseket.

8. fejezet - A digitális szolgáltatásokról szóló rendelet (DSA)

Szerző a hat alfejezetben beszél a DSA-ról és a szabályozási környezetről általában, a DSA platformfogalmáról és más kulcsfogalmairól, a közvetítő szolgáltatók és a platformok kötelezettségeiről a DSA alapján, a felhasználóvédelemről és az átláthatóságról, a DSA intézményi háttéréről és az eljárásokról a DSA-ban.

A DSA az Európai Unió egyik legjelentősebb szabályozási lépése a platformok működésének ellenőrzésére. Szerző részletesen bemutatja a rendelet céljait, tartalmát és hatásait, valamint azokat a kulcsfontosságú fogalmakat, amelyek meghatározzák a platformok jogi státuszát. A fejezetben elemzi a DSA által bevezetett új kötelezettségeket, a közvetítő szolgáltatók és platformok felhasználóvédelmi és átláthatósági követelményeit, valamint az eljárási szabályokat. Külön figyelmet kap a DSA intézményi háttere, amely biztosítja a jogszabály hatékony végrehajtását. Szerző összehasonlítja a DSA-t az amerikai szabályozással, és bemutatja annak várható hatásait a globális digitális piacokra.

9. fejezet - Az új platformjog jellegzetességei

A fejezetnek öt alfejezete van: kiindulópontok a platformjog elméletéhez, ex ante (versus ex post) szabályozás, társ- és önszabályozás (a platformjog mint „kiszervezett” jog), a technológia szabályozása és szabályozás a technológiával, valamint a felhasználóvédelem (és ennek elemei) témában.

Álláspontom szerint ez a mű legszínvonalasabb fejezete. A fejezet az új platformjog alapvető jellemzőit tárgyalja, kiemelve az ex ante szabályozás szerepét, valamint a társ- és önszabályozás jelentőségét. Szerző részletesen bemutatja a felhasználóvédelmi mechanizmusokat, amelyek célja a platformok hatalmának korlátozása és a felhasználók jogainak védelme. A fejezet elemzi a platformjog jogi eszközeit, és bemutatja, hogyan illeszkedik a szélesebb jogi környezetbe. Részletesen tárgyalja az algoritmikus átláthatóság kérdését, amely kulcsfontosságú a platformok elszámoltathatósága szempontjából. Szerző azt is vizsgálja, hogy milyen szerepet játszanak a technológiai újítások a jogi szabályozás kialakításában.

10. fejezet - A platformjog jövője

Az utolsó fejezet alfejezeteinek címeiben szerző kérdéseket tesz fel: Merre tovább, adatvédelem? Merre tovább, magánjog, versenyjog és fogyasztóvédelem? Merre tovább, alkotmányjog és szólásszabadság? Illetve a végső alfejezetben elemzi szerző a platformok és a kormányzatok kapcsolatát is.

A könyv zárófejezete a platformjog jövőbeli fejlődési irányait vizsgálja, előrejelzéseket adva az adatvédelem, a versenyjog, a fogyasztóvédelem és a szólásszabadság terén várható változásokról. Szerző elemzi, hogy milyen kihívásokkal kell szembenézniük a jogalkotóknak a gyorsan változó digitális környezetben, és milyen stratégiák segíthetik a hatékony szabályozás kialakítását. Külön figyelmet kap a platformok és a kormányzatok kapcsolatának jövőbeli alakulása, valamint az új technológiai trendek – például a mesterséges intelligencia és a decentralizált digitális infrastruktúrák – hatása a jogalkotásra. Szerző részletesen tárgyalja a globális szabályozási harmonizáció lehetőségeit, és bemutatja, hogy milyen irányokba mozdulhat el a platformjog az elkövetkező években.

II.

Az értekezés részletes tartalmi elemzése előtt le kell szögezni, hogy rendkívül alapos, a hazai és nemzetközi kutatási eredményeket messzemenően figyelembe vevő, tudományosan megalapozott műről beszélünk. Szerző átfogó képet nyújt a digitális platformok jogi szabályozásáról, elméleti és gyakorlati szempontból egyaránt. Az értekezés kiemelkedő tudományos jelentőséggel bír, hiszen nemcsak a hatályos szabályokat mutatja be, hanem azok elméleti kereteit is elemzi.

A mű egyik legnagyobb érdeme, hogy a platformjogot önálló jogterületként értelmezi, és bemutatja annak belső logikáját, fogalomkészletét és rendszerezését. Szerző hangsúlyozza, hogy a platformok jogi szabályozása nem csupán a meglévő normák kiterjesztésével kezelhető, hanem új jogi megközelítésekre van szükség.

Szerzőt mindvégig elméleti megalapozottság és tudományos igényesség jellemzi. Az értekezés különösen nagy előnye az, hogy széleskörű tudományos háttérre támaszkodik. Számos releváns elméletet és kutatási eredményt ismertet, többek között José van Dijck, Julie Cohen és Lawrence Lessig munkáit. Az elméleti megalapozottság lehetővé teszi a jogi és társadalomtudományi megközelítések integrációját.

Az értekezés rámutat az algoritmikus koordináció és a platformok szerepére. Szerző egyik úttörő megállapítása, hogy a platformokat új típusú társadalmi koordinációs mechanizmusként kezeli. Bemutatja, hogy az algoritmusok miként befolyásolják a piacokat, a munkajogot, a fogyasztóvédelmet és más jogterületeket, ezzel új szabályozási kihívásokat teremtve.

Szerző kiemeli a felhasználóvédelem központi szerepét. A mű egyik legfontosabb következtetése, hogy a platformszabályozás végső igazolási alapja a felhasználók védelme. Szerző részletesen elemzi a felhasználói jogokat, az átláthatósági követelményeket, valamint a platformok felelősségének kérdéseit.

A mű egyik nagy előnye, hogy nemzetközi kitekintést is nyújt, és részletesen bemutatja az amerikai, európai és egyes nemzeti platformszabályozási modelleket. Szerző kritikai szemlélettel elemzi az egyes jogrendszerek eltéréseit és azok hatásait a digitális piacokra. Emellett ki kell emelni, hogy a szabályozási kérdéseket konkrét példákkal és esettanulmányokkal szemlélteti. Ezek közül is ki kell emelni a Google és a Facebook elleni jogi eljárásokat, valamint az EU digitális szolgáltatási rendeletének hatásait elemző részt.

Nagyon fontos része az értekezésnek az ex ante és ex post szabályozás viszonyának tárgyalása. Szerző részletesen bemutatja, hogy a platformjog milyen mértékben épül az előzetes (ex ante) szabályozásra, és milyen szerepet játszanak a jogérvényesítési mechanizmusok. A könyv különösen hasznos azok számára, akik a szabályozás gyakorlati aspektusait kívánják megérteni. Ugyanígy hasznos lehet az új platformszabályozási trendek bemutatása. Az értekezés naprakész információkat nyújt a legújabb platformszabályozási trendekről, különös tekintettel az Európai Unió DSA és DMA rendeleteire, valamint az USA-ban zajló jogalkotási folyamatokra.

A mű jól strukturált, logikus felépítésű, amely lehetővé teszi az egyébként nem könnyen feldolgozható témák könnyebb követhetőségét. Szerző mindvégig érthetően és közérthetően fogalmaz.

Végül utalni kell a platformjog jövőjére vonatkozó előrejelzésekre. A mű zárófejezete részletes előrejelzéseket ad a platformszabályozás jövőjéről. Szerző bemutatja a várható jogalkotási fejleményeket és azok hatásait a digitális piacokra.

Összességében az értekezés kiemelkedő tudományos munka, amely átfogó és részletes képet nyújt a platformok jogi szabályozásáról. Szerző elméleti és gyakorlati megközelítése, a mű strukturáltsága és érthetősége révén elősegíti a digitális gazdaság és a jog kapcsolatának mélyebb szintű megértését.

III.

A fentiekből is látható, hogy az értekezés alapos és részletes áttekintést nyújt a digitális platformok jogi szabályozásáról. Ennek ellenére tennék pár kritikai észrevételt, amely nem csökkenti a mű értékét, inkább csak igyekszik más megvilágításba helyezni szerző egyes megállapításait.

Szerző maga is elismeri, hogy a műben a gazdasági és szabályozási kérdések kerültek előtérbe, míg a szólásszabadság és az alapjogi aspektusok kevésbé lettek részletezve. Bár ez részben tudatos döntés volt, mégis hiányérzetet kelthet az olvasóban, hiszen a platformok működésével kapcsolatos jogi viták nagy része éppen ezek körül forog.

Az értekezés 9. fejezetében szerző az ex ante szabályozás fontosságát hangsúlyozza, és ezt tartja a platformjog egyik alapvető jellegzetességének. Ugyanakkor kritika érheti azt a megközelítést, hogy szerző kevésbé tér ki az ex post mechanizmusok, például a bírósági jogérvényesítés vagy a jogalkalmazás gyakorlatának részletes elemzésére. Az ilyen típusú szabályozási megoldások hiányos bemutatása egyoldalú képet festhet a platformjog aktuális helyzetéről.

A mű érinti a platformgazdaság munkajogi kihívásait, de nem nyújt teljes körű elemzést a gig economy munkaformáiról és azok szabályozási problémáiról. Szerző maga is elismeri, hogy a munkajog nehezen alkalmazható a platformalapú foglalkoztatásra, de nem kínál egyértelmű megoldásokat a felmerülő problémákra.

Bár az értekezés részletesen tárgyalja az amerikai és az európai szabályozási modelleket, kevésbé tér ki a globális platformszabályozás más jelentős szereplőire (például Kína, India vagy Brazília). Ez a hiányosság azért lehet problémás, mert a platformok nemzetközi működése miatt a globális szabályozási trendek egyre nagyobb hatással vannak a helyi jogi keretekre.

A mű egyik fontos témája a platformok felelősségi modellje, különösen az amerikai és európai jogrendszerek eltérései. Azonban szerző nem tér ki kellő mélységben arra, hogy milyen alternatív szabályozási lehetőségek lennének alkalmazhatók a köztes megoldások kidolgozására, például az arányos felelősség vagy a részleges immunitási rendszerek esetében.

Végül rá kell mutatni, hogy a digitális szabályozás gyors változásai miatt a mű bizonyos részei hamar elavulhatnak. Szerző is hangsúlyozza, hogy a platformjog egy dinamikusan fejlődő terület, így egyes megállapítások rövid időn belül felülvizsgálatra szorulhatnak.

El kell fogadni, hogy noha ezek a kérdések is fontosak lehetnek, azok tárgyalására terjedelmi okokból sem kerülhetett sor. A kritikai észrevételek ellenére a mű fontos

hozzájárulás a platformjog fejlődésének megértéséhez, és alapvető kiindulópont lehet a további kutatások számára.

IV.

A fentiek alapján elmondható, hogy Zódi Zsolt értekezésében jelentős és igencsak időszerű témát dolgozott fel. Szerző a kérdés mélyebb, átfogó, tudományos igényű vizsgálatát nyújtja. A mű elején megfogalmazott hipotézisekre megfelelő válaszokat ad és de lege ferenda javaslatokat tesz, amelyek közül az alábbiakat emelném ki:

- A platformjog önálló jogterületként való elismerése: szerző javaslata szerint a platformjognak önálló jogterületté kell válnia, amely saját fogalmi rendszerrel és dogmatikai kerettel rendelkezik. A platformok jogi környezetének gyors változásai miatt egy átfogó és egységes jogi szemléletre van szükség, amely lehetővé teszi a jogalkalmazás következetességét.
- Az ex ante és ex post szabályozás egyensúlyának kialakítása: szerző szerint a platformok szabályozásában az előzetes (ex ante) és utólagos (ex post) mechanizmusokat egyaránt figyelembe kell venni. A túlzott ex ante szabályozás akadályozhatja az innovációt, míg az ex post szabályozás egyedüli alkalmazása nem biztosítja a megfelelő jogérvényesítést.
- A felhasználóvédelem megerősítése: a platformok működésének egyik legnagyobb kihívása a felhasználói jogok védelme. Az értekezés szerint a szabályozásnak a felhasználók érdekeit kell középpontba állítania, különös tekintettel az átláthatóságra, a panaszkezelési mechanizmusokra és az adatvédelemre.
- Az algoritmikus döntéshozatal átláthatóságának biztosítása: szerző hangsúlyozza, hogy az algoritmikus döntéshozatal és az automatizált tartalommoderáció egyre nagyobb szerepet játszik a platformok működésében. Ennek megfelelően olyan szabályozásra van szükség, amely garantálja az algoritmusok átláthatóságát és magyarázhatóságát, valamint lehetőséget biztosít a felhasználók számára, hogy vitathassák az automatizált döntéseket.
- A platformok felelősségi modelljének újragondolása: az értekezés szerint a jelenlegi felelősségi rendszerek (különösen az USA-ban alkalmazott CDA 230. szakasz és az EU e-kereskedelmi irányelve) nem megfelelőek a platformok hatalmának korlátozására. Javaslata szerint egy új, arányos felelősségi rendszerre van szükség, amely figyelembe veszi a platformok gazdasági erejét és befolyását.

- A versenyjogi eszközök hatékonyabb alkalmazása: szerző javasolja, hogy a platformok versenyjogi szempontból történő szabályozása során ne csupán a hagyományos monopóliumellenes eszközöket alkalmazzák, hanem új típusú jogi eszközöket is bevezessenek. Kiemeli, hogy az adatgazdaságban az erőfölény megállapítása és a piaci visszaélések kezelése más logikát igényel, mint a klasszikus iparágak esetében.
- A társ- és önszabályozás ösztönzése: az értekezés hangsúlyozza, hogy a jogi szabályozás mellett a platformok önszabályozási mechanizmusai is fontos szerepet játszanak. Ugyanakkor szerző kiemeli, hogy a jelenlegi önszabályozási gyakorlatok nem elégségesek, és az állami szabályozásnak ösztönöznie kell a platformokat arra, hogy valódi társ- és önszabályozási eszközöket alkalmazzanak.
- A globális szabályozási konvergencia előmozdítása: a platformok nemzetközi jellege miatt a szabályozások összehangolása elengedhetetlen. Szerző javaslata szerint az EU és az USA szabályozásainak harmonizációja mellett figyelembe kell venni más jogrendszerek – például Kína vagy India – megközelítéseit is, hogy elkerüljük a töredezett szabályozási környezetet.

A fenti javaslatok a platformjog továbbfejlesztésére számos területet érintenek, a felhasználóvédelemtől az algoritmusok átláthatóságán át a globális szabályozási együttműködésig. Arra irányulnak, hogy egy kiegyensúlyozott, átlátható és hatékony platformszabályozási rendszer jöjjön létre, amely képes alkalmazkodni a digitális gazdaság gyors változásaihoz.

A szerző által megválasztott vizsgálati módszer megfelel a tudományos művekkel szemben támasztott követelményeknek, a szakirodalom feldolgozásának mennyisége és minősége is kiváló. Ki kell emelni a nemzetközi szakirodalom rendkívül alapos feldolgozottságát. Szerző jogharmonizációs gondolatai, javaslatai, felvetései mindenképpen megfontolandók.

Szerző kellőképpen feldolgozza a téma történeti előzményeit. A mű nagy értéke a teoretikus kérdéseknek a gyakorlattal való kapcsolatának az elemzése. A gyakorlatra alapozott fejtegetések, jogesetek feldolgozása szintén emeli az értekezés színvonalát.

Az értekezés tartalmilag rendkívül gazdag. A mű nagy értéke a téma kifejtésének komplexitása, az önálló, eredeti, alkotó jellegű gondolat- és véleményalkotás magas színvonala, az álláspontok indokoltsága.

A dolgozat terjedelme, rendszere, szerkezeti felépítése, belső arányai, logikája és áttekinthetősége kiváló, ugyanez mondható el szerző stílusáról, fogalmazásáról, nyelvhelyességéről, miközben a forrásmunkák pontos feltüntetése, a korrekt hivatkozási rendszer megfelel a tudományos művekkel szemben támasztott követelményeknek.

A doktori munka eredményeit elegendőnek tartom az MTA doktori cím megszerzéséhez, a nyilvános védés kitűzését javaslom.

Pécs, 2025. március 20.

Dr. habil. Herke Csongor DSc.
tanszékvezető egyetemi tanár